

Sjöbo kommun
kanslihuset@sjobo.se

2019-01-28
1 (21)
Dnr 405-2018:6511

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Storkskolan i Sjöbo kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Storkskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Storkskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn genomför ett utvecklingsarbete så att obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt ska anpassas så att det stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor ska genomföra en fördjupad analys av omdömen och betyg samt föra diskussioner med betygssättande lärare utifrån en sådan analys.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 31 maj 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6511) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn på Storkskolan skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen. Det finns ett strukturerat och långsiktigt arbete med att följa upp och analysera skolenhetens resultat. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag vilket även omfattar ett jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett könstillhörighet får samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorns arbete med att skapa system för att obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion behöver dock utvecklas.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

*Uppföljning och analys**Kunskapsresultat*

Skolinspektionens granskning av Storkskolan visar att rektorn har ett strukturerat långsiktigt arbete när det gäller att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat. Både rektor och lärare beskriver att analysen av kunskapsresultaten genomförs vid flera tillfällen om året, på olika sätt där lärare är delaktiga. Analysen av resultaten visar vilka utvecklingsområden som skolan ska prioritera. I inkommen dokumentation framgår att kunskapsresultat analyseras kontinuerligt. Lärare uppger i intervjuer att de i de olika arbetslagen och i skolgemensamma forum arbetar med analyser kring kunskapsresultat. Därefter, utifrån vad resultaten visar, beslutas vilka utvecklingsområden som ska prioriteras. Vidare genomförs lärarlyft för specialpedagogik. Dessa kurser leds på skolan av förstelärare. Rektor uppger vid intervju att rektor och ledningsgruppen säkerställer att utvecklingsarbetet genomförs genom att ha kontinuerliga uppföljningsmöten med både förstelärare och arbetslagsledare.

Enligt nationell statistik för årskurs 6 (Lå 2017/2018) når alla elever kunskapskraven i samtliga ämnen. Högst betygspoäng har ämnet engelska (14,4 poäng) och lägst har musik (11,3 poäng).

Enligt nationell statistik för årskurs 9 (Lå 2017/2018) är andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen 73,8 procent. Av flickorna är andelen som når kunskapskraven i samtliga ämnen 86,4 procent och av pojkarna är det 60 procent. Högst betygspoäng har ämnet hem- och konsumentkunskap (15 poäng) och lägst har matematik (12,6 poäng).

Värdegrundsarbetet

Granskningen visar att rektorn följer upp värdegrundsarbetet och hur det genomsyrar undervisningen genom möten med arbetslagen och elevhälsan samt på möten med arbetslagsledarna och förstelärare, i dessa möten kan signaler framkomma om det är något kring samsyn och värdegrund som behöver åtgärdas. Av intervjuerna med både lärare, elevhälsan och skolledning framgår att en kommungemensam enkät görs kring värdegrund och trygghet varje läsår. Därutöver genomförs en egen enkät på skolan vid två tillfällen varje läsår. Vidare beskriver lärarna, elevhälsan och rektorn i intervjuer att de arbetar med sociogram som även innefattar enskilda intervjuer och gruppintervjuer med samtliga elever. Syftet med detta arbete är att kunna säkerställa att alla elever på skolan har en god social situation. Rektorn följer upp värdegrundsarbetet i undervisningen med lärarna på medarbetarsamtalen, på lektionsbesök och genom användande av BRUK (Skolverkets verktyg för självskattning i kvalitetsarbete) i vilken lärarnas skattning framkommer. Uppföljning sker även av skolans likabehandlingsplan vilken omfattar såväl ordningsregler som skolans demokratiska uppdrag. Målet med planen är att alla på skolan, såväl elever som personal är medvetna om och respekterar skolans gemensamma förhållningssätt. Planen följs upp och revideras årligen och utifrån analysen identifieras utvecklingsområden och åtgärder vidtas kring trygghet.

Av intervjuer med skolledning och lärare framgår att varje utvärdering av kunskapsresultat samt trygghet och studiero leder till fördelning och omfördelning av resurser. Detta gäller främst personella resurser, utifrån elevernas behov, för att de ska fortsätta utvecklas och känna trivsel. Skolledningen, i samråd med elevhälsan och lärarna fattar beslut om vilka utvecklingsåtgärder som ska vidtas.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det på skolan genomförs ett arbete med jämställdhet utifrån en utvärdering och analys av hur pojkar och flickor upplever sin studiesituation. I

intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor beskrivs att man gemensamt och utifrån utvärderingar uppmärksammat att pojkar tenderar att ta mer talutrymme än flickor i undervisningen och dessutom har svårare att acceptera till exempel turtagning i diskussioner. I intervjuerna med elever så beskriver de att pojkarna generellt tar mer plats och inte alltid kan hantera att man till exempel ska räcka upp handen. Detta ledde enligt rektor till att lärarna ofta lä mer tid på pojkarna under lektioner vilket missgynnade flickor som grupp. Vidare har man i kollegiet och elevhälsan uppmärksammat pojkarnas senare mognad vad gäller motorik och hur man ska kompensera för det i undervisningen. Utifrån den analys som är gjord har rektor identifierat jämställdhet som ett utvecklingsområde och arbete är pågående i skolans olika arbetsgrupper.

Ledning och organisation

Granskningen visar också att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet och ger lärarna förutsättningar att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. I inkommen dokumentation, intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att rektor skapat förutsättningar för lärare att samverka genom det mötessystem med olika inriktningar som är tydligt systematiserat och som sker kontinuerligt. Det finns en koppling mellan alla arbetslag och de olika arbetsgrupperna. Förstelärarna har tydliga uppgifter kring lärarlyftet för specialpedagogik samt Skolverkets webb-kurs om betyg och bedömning. Lärare säger i intervjuerna att de har förutsättningar att samverka dels i de olika mötesforumen, dels genom det dagliga arbetet i arbetslag och ämnesgrupper. Denna samverkan, säger lärare och rektor, ger avtryck i undervisningen genom ett gemensamt förhållningssätt i hur kollegiet samtalar om elever och deras olika förutsättningar vilket bland annat innebär att värderande benämningar undviks. Det gemensamma förhållningssättet gäller även strukturen på lektionerna. Det finns en samsyn kring hur lektioner startar och avslutas vilket även innefattar att läraren tydligt anger på tavlan vad som ska tas upp på lektionen. Detta bekräftas genom de lektionsobservationer som utredarna genomför under skolbesöket.

Däremot framgår det i intervjun med lärarna att det inte finns en planerad introduktion för varken behöriga eller obehöriga lärare. I intervjun med rektor beskriver denne att det finns ett system med mentorer men att det inte innefattar läraruppdraget utifrån läroplan och kursplanerna utan enbart genomgång av de administrativa systemen. Detta beskrivs nedan i avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn genomför ett utvecklingsarbete så att obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en planerad och noga övervägd introduktion av obehöriga lärare, vilken innefattar läraruppdragets viktigaste delar.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.¹

Rektorn beskriver att de obehöriga lärarna inte får en introduktion som innebär att de ges möjligheter att förstå läraruppdragets styrdokument som läroplanen, kursplaner, förmågor och bedömning. I intervjun med rektorn framgår att man i analysen av kunskapsresultaten exempelvis har sett att i något ämne hänger låga resultat samman med flera skiftet av lärare och att dessa varit obehöriga. Rektorn beskriver att planen är att man som nyanställd får en mentor men att det inte fungerat så. Då kan mentorns roll se olika ut beroende på vad läraren har med sig sen tidigare. Mentorn förväntas se till att personen kommer in i alla system och får en kunskap om hur man skapar en planering i systemen.

Rekommendation

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapa ett system för introduktion av obehöriga lärare som är planerad och noga övervägd. Denna introduktion behöver omfatta, utöver de administrativa systemen, en strukturerad genomgång kring läraruppdragets viktigaste delar. I introduktionen kan då ingå utbildning kring läroplanen (kapitel 1 och 2) samt kursplaner (kapitel 3) för de ämnen läraren ska

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11) 2.2 Kunskaper Riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

undervisa i. Det är vidare viktigt att det även ingår en del som handlar om bedömning utifrån styrdokumentet och skolans arbete med att följa upp elevernas kunskapsutveckling². Skolinspektionens kvalitetsgranskningar visar att det på många skolor saknas tydliga rutiner och strukturer för att stödja obehöriga lärare eftersom det ses som självklart att man hjälper obehöriga lärare. Detta leder till att stödet blir ostrukturerat. Detta innebär en tydlig risk för att betyg inte sätts på rättvisa och likvärdiga grunder, när obehöriga lärare inte med säkerhet får det stöd och den kompetensutveckling som de behöver för sitt uppdrag att bedöma elevernas kunskapsutveckling och besluta om betyg tillsammans med legitimerad lärare.³

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen huvudsakligen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Av intervjuer och observationer framgår att undervisningen i stor omfattning är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare framgår av intervjuer och lektionsobservationer att det förekommer att eleverna ges möjlighet att reflektera över och använda olika strategier för sitt lärande samt delta i planering och innehåll. Dock behöver undervisningen utvecklas när det gäller

² Skolinspektionen (2017) *Undervisning på skolor med många obehöriga lärare*, Stockholm: Skolinspektionen, s. 5f.

³ Skolinspektionen (2018) *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan?* Stockholm: Skolinspektionen, s. 7.

stimulans och utmaningar för de elever som snabbt blir klara med sina uppgifter och som behöver ytterligare utmaningar för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser som gjorts under besöket.

Aktivt lärarstöd, målfokuserad och varierad undervisning.

Skolinspektionens granskning av Storkskolan visar att undervisningen i de allra flesta fall är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Alla observerade lektioner följer den på skolan överenskomna strukturen där läraren hälsar eleverna välkomna i dörren och har förberett på tavlan dagens och lektionens struktur. Alla lektioner avslutas med en sammanfattning av vad lektionen handlat om och därefter står eleverna upp och läraren avslutar lektionen. Av intervjuer och lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört framgår att lärare förklarar syftet med lektionen och att det i de flesta fall överensstämmer med läroplanen. Lärarna säger att de presenterar sin planering för eleverna, både på lektionen och på skolans digitala system som eleverna är vana vid att använda, vilket också exemplifieras under Skolinspektionens lektionsbesök. Vid flera lektioner som Skolinspektionen observerade knyter läraren an till innehållet i såväl tidigare lektioner som till kommande lektioner. Alla lärare ger elever respons på deras arbete och prestationer och uppmuntrar och berömmar eleverna. Vid observationer och av intervjuer med eleverna framgår att eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de ska förstå uppgifterna och komma vidare i dem. Lärarna förklarar uppgifterna och hur eleverna kan ta sig an dem. Läraren ser också till att alla elever kommer igång genom att gå runt och kolla av att eleverna förstått. På flertalet av de observerade lektionerna är uppgifterna varierade och eleverna får arbeta enskilt, i par och i grupp. På flera lektioner erbjuds elever att arbeta i andra rum enskilt eller i grupper.

Delaktighet och reflektion

Granskningen visar att eleverna har möjlighet till reflektion över sitt lärande och delaktighet i planering och utvärdering. Eleverna beskriver i intervjuer att de har möjlighet till reflektion över sitt lärande och delaktighet i planering och utvärdering. Det förekommer i de flesta ämnen och under några av de observerade lektionerna. Under någon observerad lektion innebär lärarens upplägg att eleverna behöver arbeta tillsammans och reflektera kring lösningar. Rektorn beskriver i intervjun att lärarna arbetar aktivt med att få eleverna att reflektera över sitt eget lärande och hitta strategier. Detta sker bland annat genom att eleverna får göra självskattningar av sitt arbete som sedan diskuteras med läraren. Reflektion kan genomföras enskilt och i

grupp. Det kan också handla om att reflektera utifrån sitt eget lärande. Det framgår i intervjuer med lärare och rektor att det finns lärare som jobbar med reflektion som arbetsmetod kontinuerligt. Det kan vara att de yngre eleverna reflekterar över veckan och de äldre eleverna reflekterar utifrån ämne.

Rektorn beskriver vidare i intervjun att lärarna involverar eleverna när det gäller att utvärdera undervisningen. Vad gäller elevernas deltagande i att vara med och planera är det rektorns bild att det kan röra sig om redovisningsform, men att det inte är lika vanligt när det gäller innehåll och stoff. Rektorn beskriver att de har diskuterat i kollegiet hur de kan arbeta så att eleverna får redskap för att bredda sitt tänkande kring delaktighet. Vidare säger rektorn att man på skolan även behöver arbeta med att få lärarna att bredda sina tankar och skapa redskap för hur de kan låta eleverna vara delaktiga.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar vidare att det finns möjlighet att utveckla undervisningen ytterligare när det gäller att ge eleverna stimulans och utmaningar. Särskilt gäller detta i perspektivet att undervisningen behöver anpassas mer till aktuell elevgrupp så att undervisningen stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Detta beskrivs nedan i avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt ska anpassas så att det stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inte är tillräckligt anpassad för att alla elever ska bli utmanade och stimulerade.

En central utgångspunkt i skollagen (3 kap. 3 §) är att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt

utbildningens mål. Av läroplanen⁴ framgår att undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas olika behov och förutsättningar. Varje elev ska ges ledning och stimulans efter sina förutsättningar.

Skolinspektionen genomförde våren 2018 Skolenkäten för elever i årskurserna 5 och 9, för pedagogisk personal samt för vårdnadshavare i förskoleklass och grundskola. Det saknas resultat från enkäten för pedagogisk personal på Storkskolan på grund av för få svarande.

Resultaten för elever i årskurs 5 visar att på frågorna "Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer" (3,9 jämfört med 5,2) och "I min skola finns det extrauppgifter" (7,7 jämfört med 8,1) ligger medelvärden under värdet för samtliga skolenheter i enkätomgången. Båda resultaten innebär ett sämre värde jämfört med föregående enkät, som genomfördes vårterminen 2016.

Resultaten för elever i årskurs 9 visar att på frågorna "Stimulans" (3,9 jämfört med 5,3), och "Anpassning efter elevens behov" (5,5 jämfört med 6,9) ligger indexvärdet under värdet för samtliga skolenheter i enkätomgången. Resultaten – med undantag för "Stimulans" – innebär ett högre värde jämfört med föregående enkät vårterminen 2016.

Resultaten för vårdnadshavare i grundskolan visar att på frågorna "Stimulans" (6,2 jämfört med 7,0), och "Anpassning efter elevens behov" (5,7 jämfört med 7,2) ligger medelvärden under värdet för samtliga skolenheter i enkätomgången. Resultaten – med undantag för "Stimulans" som är oförändrat – innebär ett lägre värde jämfört med föregående enkät, från vårterminen 2016.

Rektor, elevhälsa och lärare beskriver hur de aktivt arbetar med anpassningar för att hjälpa eleverna vidare i kunskapsutvecklingen. Utredningen visar att detta arbete i de flesta fall gäller de elever som behöver mer tid till sitt lärande. I intervjuerna har eleverna svårt att ge exempel på uppgifter som utmanar de elever som lär sig fort och som snabbt blir klara och har kommit långt i sin kunskapsutveckling. I intervjuerna med lärare ger de exempel på uppgifter som kan utvidgas och anpassas efter den

⁴ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 2.2 Kunskaper.

enskilde elevens kunskapsnivå. Rektorn beskriver dock att lärarna har kommit olika långt i hur man arbetar med att utmana även de elever som lär sig snabbt. Den vanligaste anpassningen, enligt rektor och elevhälsan, riktar sig till de elever som behöver mer tid eller specifika anpassningar. I intervjuerna med elever framkommer att lärarna i huvudsak individanpassar lektionerna. Lärarna går igenom målen för lektionen och ger varierade uppgifter under lektionen och ger även eleverna möjlighet att arbeta digitalt vilket eleverna är vana vid. Lärarna beskriver att arbetet med anpassningar har en inriktning på de elever som behöver extra anpassningar och hjälp med att komma vidare i sitt lärande snarare än på de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Eleverna säger att lärarna ger dem hjälp och det stöd de behöver under lektionen. Eleverna beskriver att de anpassningar som görs handlar om att ge de elever som behöver mer tid för sitt lärande en möjlighet att komma vidare. Eleverna ger enstaka exempel på att anpassningar görs utifrån de elever som snabbt kommer vidare och det gäller mestadels i matematik. Intervjuade lärare ger flera exempel på anpassningar i undervisningen för att tillgodose de elever som behöver lite mer stöd.

I intervjun med rektorn beskriver denne att kollegiet utvecklat arbetet med att nå alla elever men att det behövs ytterligare arbete för att nå de elever som behöver extra utmaningar, de elever som är långt framme i sin kunskapsutveckling. Där har skolan ett arbete att göra, enligt rektor.

Rekommendation

Skolinspektionen rekommenderar rektor att utveckla arbetet genom att tillsammans med lärarna och elevhälsan lyfta också de elever som är i behov av utmaningar i de olika mötesforum som skolan har, det vill säga arbetslagsmöten, ämneslagsmöten, elevhälsamöten och i de pedagogiska samtalen. En utmanande undervisning innebär att läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter, som utvecklar och utmanar deras tänkande. Detta anses i sin tur främja och stärka elevernas motivation och engagemang i undervisningen⁵. Rent konkret handlar det om att lyfta

⁵ Nordenbo, S-E. m.fl.(2008) *Teachers competences and pupil achievement in pre-school and school: A systematic review carried out for The ministry of Education and Research*, Oslo, Köpenhamn: Danish Clearinghouse for Educational Research, s.52f; Scheerens, J. m fl. (2007) *Review and meta-analysis of school and teaching effectiveness*, Enschede: University of Twente, Department of Educational Organization and Management, s.120ff, 131; Hattie 2009, s.110f.

fram att lärarna behöver erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan för elever och att de extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande⁶.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att skolans arbete med att skapa trygghet och studiero är välfungerande. Av samtliga intervjuer framgår att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Vad gäller studiero visar granskningen att studiero råder på flertalet lektioner samt att skolan har ett samlat arbete kring att skapa studiero. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Trygghet

Skolinspektionens granskning visar att Storkskolan bedriver ett välfungerande arbete för att säkerställa tryggheten på skolan. I dokumentation och intervjuer framkommer att det på Storkskolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet. I intervju med elevhälsan, lärare och rektor framkommer det att trygghetsenkäter och kartläggning genom sociogram görs, trygghetsvandringar genomförs och trygghetsskapande aktiviteter sätts in om enkäter eller trygghetsvandringarna visar att

⁶ 1 kap. 4 §§ skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer. Skolinspektionen (2016a) Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s 6.
Skolinspektionen (2017) Undervisning i NO-ämnena: Att göra naturvetenskapen synlig och relevant för varje elev, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s. 5.

något område på skolan är otryggt. Elevhälsan beskriver ett trygghetsskapande arbete utifrån en viss modell. Elevhälsoteamet beskriver vidare ett aktivt arbete med trygghetsteamet och elevrådet för att kunna kartlägga och förebygga otrygghet. Det vidtas åtgärder direkt om det uppmärksammas att något område på skolan är otryggt uppger både lärare, elevhälsan och skolledningen. I intervjuer med elever framkommer att elever känner sig trygga på skolan. Eleverna beskriver att det är roligt på rasterna och att det finns rastvakter ute. I samtliga intervjuer framkommer att personalen på skolan har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till arbetet med att skapa trygghet. Skolan arbetar med rastvaktsschema och pedagogisk lunch där lärarna äter tillsammans med eleverna. Lärarna formulerar ordningsregler tillsammans med eleverna och gör gemensamma trygghetsvandringar. Detta arbete följs upp av skolledningen. I intervju med lärarna framkommer också att skolan gör trygghetsskapande aktiviteter i form av samarbetsövningar för att eleverna ska lära känna varandra och de gör utflykter i samma syfte. Rektorn beskriver att kartläggningar och det arbete som genomförs för att skapa en trygg skola utvärderas och att erfarenheterna kopplas till skolans rutiner.

Studiero

Skolinspektionens granskning visar också att Storksskolan har ett samlat arbete kring studiero och en lugn miljö. I inkommen dokumentation och i intervjuer med lärare och skolledning framkommer att det finns en uttalad struktur för undervisningen och att denna struktur bidrar till ökad studiero. Lektionsobservationerna visar att lärarna arbetar aktivt utifrån de överenskomna strukturerna och med att skapa ett lärandeklimat där alla kan delta utan att bli störda eller störa. Eleverna beskriver att det kan variera något mellan olika lärare hur väl studieron upprätthålls och att det främst i högstadiet kan vara mer oroligt om klassen har vikarie. Elevhälsoteamet beskriver att lärarna arbetar aktivt med en rad olika metoder för att skapa studiero bland annat genom placeringar av elever i klassrummet, hur man kommer in och hur man lämnar klassrummet men även hur man umgås på rasterna så att eventuella konflikter inte tas med in i klassrummet. Rektorn bekräftar det som lärare, elevhälsa och elever beskriver om studiero och det arbete som genomförs. Rektorn beskriver att det handlar om att ha en gemensam plan och att alla ska veta vad man gör om något inträffar.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes vårterminen 2018 i årskurs 5 och 9 visar utfallet att eleverna i årskurs 5 på frågorna om trygghet och studiero ligger över medelvärdet för samtliga deltagande skolor. Elevernas svar i årskurs 9 på samma frågor om trygghet och studiero ligger i nivå med index för samtliga skolor.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektor arbetar systematiskt utifrån en behovsanalys med att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg men att rektors analys av skillnader i omdömen och betyg behöver utvecklas. Granskningen visar att rektor i viss utsträckning analyserar eventuella skillnader i omdömen/betyg i olika ämnen/årskurser, mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen/slutbetyg men att analys av de bestående skillnaderna mellan flickors och pojkars omdömen och betyg sker i liten omfattning.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektor leder ett aktivt arbete med olika metoder och utbildning så att lärarna ska kunna göra likvärdiga bedömningar. Rektor, lärare och elevhälsan beskriver i intervjuerna ett aktivt arbete med olika metoder och en riktad utbildning för lärarna för att göra likvärdiga bedömningar. Rektor och lärarna beskriver ett konferenssystem där bedömning och betygssättning har avsatta tider. En av skolans förstelärare har i uppdrag att genomföra Skolverkets webbaserade kurs om bedömning och betygssättning. I denna kurs deltar alla lärare. Rektorn säger att skolan har tillgång till Skolverkets bedömningsportal och att de genomfört en utbildningsinsats för att få likvärdighet i bedömning och betygssättning. Rektor och lärare beskriver att det finns tid avsatt i konferenssystemet så att lärarna kan diskutera sina omdömen och betygssättning. Rektor och lärare säger att det i kommunen sker ett gemensamt arbete med sambedömning av nationella prov och att det även finns ämnesgrupper som är kommungemensamma, men att dessa inte träffas kontinuerligt. Lärarna säger att dessa grupper är viktiga och särskilt för de lärare som är ensamma om sitt ämne på skolan.

Diskussion och analys av skillnader i omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar vidare att rektor till viss del har system för att diskutera och analysera skillnader och avvikelser i betyg och resultaten på de nationella ämnesproven. Rektor sammanställer resultaten och presenterar dessa för lärarna, men det förs inga diskussioner om skillnaderna i resultat mellan gruppen pojkars och gruppen flickors resultat eller systematiskt utifrån resultaten av de nationella proven i förhållande till termins- respektive slutbetyg. Lärarna och rektorn beskriver det utvecklingsarbete som genomförs utifrån analysen av omdömen och betyg utifrån Skolverkets webb-kurs Betyg och bedömning.

I intervjuer med lärare beskriver de att man inte på ett systematiskt sätt jämför skillnader mellan resultaten på de nationella ämnesproven (NP) och utfallet i bedömningar respektive terminsbetyg och slutbetyg. I intervju med rektorn beskriver denne att det genomförs diskussioner kring elever på individnivå utifrån resultaten på NP och hur dessa resultat påverkar omdömen respektive termins- och slutbetyg. Se vidare om att analysera och diskutera skillnader i omdömen och betyg i Identifierat utvecklingsområde nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor ska genomföra en fördjupad analys av skillnader i omdömen och betyg samt föra diskussioner med betygssättande lärare utifrån en sådan analys.

Skolinspektionens granskning visar att rektor inte i tillräcklig omfattning genomför en analys av skillnader i omdömen/betyg i olika ämnen/årskurser, mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen/termins- respektive slutbetyg. Vidare visar granskningen att rektor inte för diskussioner med betygssättande lärare utifrån konstaterade skillnader i omdömen/betyg.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav.

I intervjuerna med lärare säger de att rektor presenterar statistik över betygsresultaten vid ett tillfälle under läsåret, men att det inte sker ett fortsatt arbete utifrån sammanställningen gällande skillnaderna mellan exempelvis pojkars och flickors resultat. Lärarna beskriver att det inte sker ett kontinuerligt samtal med

enskilda lärare eller i till exempel arbets- eller ämneslagen om bedömning och utfallet av betygssättning, men att om läraren har frågor som gäller bedömning eller betygssättning kan de alltid prata med rektor. Lärarna beskriver att det förs en diskussion lärare emellan om resultaten på de nationella ämnesproven och att de resultaten speglas i elevernas betyg men att dessa diskussioner inte förs med någon systematik eller är något som rektor efterfrågar.

I intervjun med rektorn säger denne att diskussioner förts i kollegiet om hur legitimt det är att sätta högre eller lägre betyg i förhållande till resultaten på de nationella ämnesproven. Vidare säger rektor att man på skolan har diskuterat bedömningsformer för hur eleverna ska få visa sina kunskaper. Det har då även gällt om det finns bedömningsformer som gynnar eller missgynnar pojkar eller flickor på olika sätt. Rektorn säger vidare att rektor och lärare inte tittar på djupet vad gäller skillnaderna i pojkars och flickors resultat utan mer har fokuserat på till exempel betydelsen av gruppernas storlek och enskilda individer snarare än grupper.

Skillnaderna syns i betygspoäng (årskurs 6) och meritvärdet (årskurs 9) där gruppen flickor har betydligt högre betygspoäng respektive meritvärde än gruppen pojkar. Skillnaden syns även vad gäller andelen pojkar respektive flickor med lägst betyget E i samtliga ämnen i årskurs 9 och andelen behöriga pojkar respektive flickor till gymnasiets yrkesprogram.

Rekommendation

Skolinspektionen rekommenderar rektor att systematiskt analysera relationen mellan resultaten på nationella ämnesprov och betyg samt skillnader i omdömen/betyg i olika ämnen och årskurser och i synnerhet skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar. Vidare bör rektor diskutera resultatet av analysen med lärarna.

Det framgår av Skolverkets *Allmänna råd Betyg och betygssättning* att rektorn bör säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provbetyg i syfte att möjliggöra ändamålsenliga analyser av resultaten, samt tillsammans med lärarna följa upp betyg och nationella provbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare beskrivs i *Allmänna råd Betyg och betygssättning* att rektorn bör se till att det finns förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, för att kunna följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper. Det kan även handla om att ta reda på om det finns samband mellan avvikelser och till exempel kön eller socioekonomiska faktorer. Det är viktigt att skolenheten har rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg ur

olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och att de nationella proven särskilt har beaktats.⁷

På Skolinspektionens vägnar

X Eva Bergenlöv

Beslutsfattare
Signerat av: Eva Bergenlöv

X Peter Sääw

Föredragande
Signerat av: Peter Sääw

I handläggningen av ärendet har även utredare Annika Welinder och Maria Nyman medverkat.

⁷ Skolverkets *Allmänna råd Betyg och betygssättning*. Kapitel 4 Följa upp betyg och betygssättning, s. 42 f.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9 –11 oktober 2018. Besöket genomfördes av Peter Sääw och Annika Welinder.

Storkskolan ligger i Blentarp, i Sjöbo kommuns södra del. Storkskolan är en grundskola F-9 inklusive fritidshem, förlagt i olika byggnader. Vid tillfället för tillsynen går 257 elever på skolan. Skolan har de specialsalar som behövs för undervisning i slöjd, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt laborationssalar. Skolan leds av en rektor och lärarna arbetar i arbetslag förskoleklass - årskurs 2, årskurs 3-6 samt 7-9.